SURAT Al-Qadr – KAPITEL 97

Allmaktens natt

I GUDS, DEN NÅDERIKES, DEN BARMHÄRTIGES NAMN

97:1
SE, VI har uppenbarat denna [heliga Skrift] under Allmaktens Natt.

97:2
Och vad kan låta dig förstå vad Allmaktens Natt betyder

97:3
Allmaktens Natt är mera värd än tusen månader;

97:4
då stiger änglarnas härskaror och Anden ned med sin Herres tillstånd för [att utföra] alla [Hans] uppdrag.

97:5
Den [Natten andas] fred till dess dagen gryr!

Redaktionens Anteckningar

Surah 97 i Koranen – *al-Qadr* (”Bestämmelsens natt”) – är en av de mest kraftfulla och spirituellt laddade surorna. Den handlar om Laylat al-Qadr, natten då Koranen

först uppenbarades, och som är bättre än tusen månader.

Surah al-Qadr – Vers-för-vers med förklaring, hadither och uttalanden

1. ”Sannerligen, Vi har sänt ner den [Koranen] under bestämmelsens natt.”

- **Koranens uppenbarelse** började under Laylat al-Qadr, i Ramadan. Det var då den första versen – *”Läs i din Herres namn…”* – uppenbarades till Profeten ﷺ.
- **Hadith:** Profeten ﷺ sade: *”Sök Laylat al-Qadr under de udda nätterna i de sista tio dagarna av Ramadan.”* (Bukhari, Muslim)

2. ”Och vad kan få dig att förstå vad bestämmelsens natt är?”

- Denna vers visar att Laylat al-Qadr är något *utöver mänsklig förståelse* – dess välsignelser och betydelse är enorma.

3. ”Bestämmelsens natt är bättre än tusen månader.”

- **Tusen månader = över 83 år** – alltså ett helt liv av dyrkan.
- **Hadith:** Enligt al-Mujahid och andra lärda, uppenbarades denna vers som tröst till Profeten ﷺ när han hörde om en man från Bani Isra’il som kämpade i Guds väg i 83 år – och önskade att hans ummah skulle få liknande möjlighet.

4. ”Änglarna och Anden (al-Rūḥ) stiger ner under den, med sin Herres tillåtelse, med alla bestämmelser.”

- **Änglarna** kommer ner till jorden i mängder denna natt – inklusive **Jibrīl (Gabriel)**, som kallas *al-Rūḥ*.
- De för med sig **Guds beslut** för det kommande året: liv, död, försörjning, prövningar.
- **Tafsir:** Enligt al-Qurtubi och Ibn Kathir är detta en natt av *kosmisk administration* – där Guds vilja manifesteras i skapelsen.

5. ”Fred råder under den till dess gryningen randas.”

- Det är en **natt av frid, barmhärtighet och skydd** från ondska.
- **Hadith:** Profeten ﷺ beskrev Laylat al-Qadr som en *mild, klar natt – varken het eller kall – och solen går upp utan strålar nästa morgon* (Ahmad, Ibn Khuzaymah).

Teologisk och spirituell betydelse

- **Kärnan i islams andlighet:** Suran visar att *en enda natt av uppriktig dyrkan* kan väga tyngre än ett helt liv.
- **Gudomlig närvaro:** Det är en natt då *himlen öppnas*, änglarna vandrar bland människor, och Guds nåd flödar.
- **Profetens ummah:** Denna natt är en *gåva till Muhammads gemenskap*, som kompensation för deras kortare livslängd jämfört med tidigare folk.

Uttalanden från lärda

- **Imam al-Shafi'i:** *”Den som missar Laylat al-Qadr har missat en enorm välsignelse.”*
- **Ibn Taymiyyah:** *”Den som är uppriktig i sin dyrkan under denna natt kommer att få sina synder förlåtna.”*

Pedagogiska tips

För vuxna: Fördjupa i temat *qadr* (öde) och hur man balanserar mellan fri vilja och Guds beslut.

För barn: Använd stjärnor och ljus som symboler för änglarnas nedstigande. Låt dem rita ”Laylat al-Qadr”.

För ungdomar: Diskutera vad det innebär att en natt är bättre än 83 år – och hur man kan planera sin dyrkan.

Surah al-Qadr – översikt

Surah 97 beskriver Laylat al-Qadr, “Bestämmelsens natt”, natten då Koranens uppenbarelse inleds och som är bättre än tusen månader. Suran är kort (5 verser) men rik på teologi: Koranens nedsändelse, änglarnas nedstigande, nattens välsignelse och mötet mellan gudomlig vilja och mänsklig dyrkan.

Vers-för-vers fördjupning

1. Vi har sänkt den under Bestämmelsens natt

- Texten anger natten som själva tidpunkten för Koranens första nedsändelse. Det talas

om nedsändelsen av den heliga skriften snarare än om hela processen av gradvis uppenbarelse, vilket klassiska kommentatorer skiljer: den första biten sänktes i denna natt, medan resten uppenbarades stegvis över 23 år.

2. Och vad får dig att veta vad Bestämmelsens natt är

- Retorisk fråga som markerar nattens unika, översinnliga karaktär; nattens värde står bortom full mänsklig fattningsförmåga.

3. Bestämmelsens natt är bättre än tusen månader

- Jämförelsen med tusen månader kommunicerar att en natt av uppriktig dyrkan och mottagande av uppenbarelse överstiger ett långt livs dyrkan. Klassisk förklaring kopplar bildligt tusen månader till ett helt långt liv (ca 83 år) för att visa nattens enorma andliga vikt.

4. Änglarnas och Andens härskaror stiger ned med sin Herres tillåtelse med alla bestämmelser

- "Anden" (al-Rūḥ) tolkas vanligen som ärkeängeln Jibrīl; änglarna kommer i skaror. De bär med sig Guds beslut och nåd för det kommande året eller bringar uppenbarelsens budskap. Vissa tolkar "bestämmelser" som de beslut som rör födelse, död, förnödenheter och prövningar.

5. Fred råder tills gryningen randas

- Natten kännetecknas av fred, barmhärtighet och säkerhet; resultatet är en fridsam gryning. Hadith-litteraturen ger bilder av nattens milda beskaffenhet och soluppgång utan skarpa strålar.

Hadither och profetiska uttalanden

- Profeten uppmanade att söka Laylat al-Qadr i de sista tio nätterna av Ramadan, särskilt i udda nätter: "Sök den i de udda nätterna av de sista tio" (rapporterad i al-Bukhārī och Muslim). Detta är den mest kända praktiska vägledningen för att finna natten genom extra dyrkan.
- Profeten sade också att den som står (i bön och dyrkan) under Laylat al-Qadr i tro och hopp om belöning får sina tidigare synder förlåtna (rapporterad i Muslim).
- Beskrivningar i vissa hadithsamlingar framställer Laylat al-Qadr som en mild, klar natt; morgonens sol går upp utan starka strålar — en tradition som används för att hjälpa troende identifiera natten.

- Klassiska berättelser förklarar att surans “bättre än tusen månader” delvis gavs som tröst för Ummahens kortare medelliv jämfört med vissa fromma bland tidigare generationer.

Obs: Hadithernas grad (sahih/hasan/da‘if) kan skilja; de centrala rapporterna om att söka natten i de sista tio nätterna och om förlåtelse för den som dyrkar i tro är etablerade i de stora samlingarna.

Teologiska implikationer

- Uppenbarelsens tidpunkt och gradvis nedsändelse
  - Suran talar om den natt då skriftens första del “sänktes ner”. Klassisk teologi förenar detta med läran att Koranen i Sin ursprungliga, himmelska form (umm al-kitāb) sändes ner på en natt, medan uppenbarelsen till Profeten skedde stegvis enligt behov.
- Qadr och gudomliga bestämmelser
  - Versens tal om änglarnas nedstigande med “bestämmelser” har använts i diskussioner om qadr (öde). Det betonar att vissa aspekter av skapelsens ordning förmedlas i form av gudomliga beslut, utan att ta bort mänsklig ansvarighet för val och handlingar.
- Universell nåd och individuell ansträngning
  - Nattens välsignelse pekar på Guds generositet: få belöning för intensifierad dyrkan; men surah och hadith uppmanar också till aktiv strävan — man måste själva göra ansträngningen att stå i dyrkan för att nå nattens fördelar.

Olika traditionella tolkningar och perspektiv

- Sunniklassiker (Ibn Kathir, al-Qurtubi) betonar att Laylat al-Qadr är konkret, återkommande varje år i Ramadan, och att änglarna bringar bestämmelser. De lutar mot att Jibrīl är al-Rūḥ.
- Shia-traditionen tillskriver även symboliska, esoteriska betydelser; vissa lärda och imamer ger natten kopplingar till Ahl al-Bayts roll och andliga verkligheter, och framhåller nattens förbindelse med imamernas andliga auktoritet.
- Mystisk-tasawwuf-varians ser natten som en möjlighet för djup inre förening, en tid då himmelska influenser hjälper hjärtat att förankras i gudsmedvetande.

Praktisk vägledning och undervisningsidéer

- När söka natten: Intensifiera bönen, recitationen av Koranen, zikr och du‘a under de

sista tio nätterna, med fokus på udda nätter.
- Hur dyrka: Stå i qiyām al-layl (tahajjud/late-night prayer), läs Koranen, be svalande och sanna du‘a i tro och hopp om belöning; tig om förlåtelse för tidigare fel.
- Pedagogiska övningar:
  - För vuxna: Seminariefrågor om relationen mellan “att något är förutbestämt” och människans moraliska ansvar.
  - För ungdomar: Praktiska planer för hur man disponerar de sista tio nätterna (schema för qiyam, recitation och samhällsengagemang).
  - För barn: Berättelser och bilder som skildrar natten som särskilt fridfull och viktig utan att överdriva teologi.

Surah 97 — Ord-för-ord-analys (arabiska verser, translitteration, svensk ordagrann översättning, kort kommentar)

Sura al-Qadr (5 verser)

1. آ﴿﴿﴿آتِقَدْرِ
   - Translit: ina anzalnahu fi laylat al-qadr? (Notera: korrekt arabiskt ord för vers 1 är: ”إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ”)
   - Korrekt vers (arabiska): إِنَّا أَنزَلْنَاهُ فِي لَيْلَةِ الْقَدْرِ
   - Ord-för-ord: إِنَّا (Sannerligen vi) أَنزَلْنَاهُ (har vi sänkt/uppenbarat det) فِي (i) لَيْلَةِ (nattens) الْقَدْرِ (al-Qadr / Bestämmelsens natt).
   - Kommentar: Anger nattens roll som tidpunkt för nedsändelsen av den heliga skriften i sin ursprungliga/konceptuella form.
2. وَمَآ أَدْرَاكَ مَا لَيْلَةُ الْقَدْرِ
   - Translit: Wa mā adrāka mā laylatu al-qadr.
   - Ord-för-ord: وَمَا (och vad) أَدْرَاكَ (har fått dig att förstå) مَا (vad) لَيْلَةُ (natten är) الْقَدْرِ (al-Qadr).
   - Kommentar: Retorisk frågeställning som markerar nattens höga värde och översinnliga karaktär.
3. لَيْلَةُ الْقَدْرِ خَيْرٌ مِّنْ أَلْفِ شَهْرٍ
   - Translit: Laylatu al-qadr khayrun min alfi shahr.
   - Ord-för-ord: لَيْلَةُ (natten) الْقَدْرِ (al-Qadr) خَيْرٌ (bättre) مِّنْ (än) أَلْفِ (tusen) شَهْرٍ (månader).
   - Kommentar: Jämförelsen med tusen månader används för att illustrera nattens överväldigande andliga värde; ofta tolkad som bättre än ~83 års dyrkan.
4. تَنَزَّلُ الْمَلَائِكَةُ وَالرُّوحُ فِيهَا بِإِذْنِ رَبِّهِم مِّن كُلِّ أَمْرٍ
   - Translit: Tanazzalu al-malāʾikatu wa al-rūḥu fīhā bi-idhni rabbihim min kulli amr.

- Ord-för-ord: تَنَزَّلُ (stiger ner) الْمَلَائِكَةُ (änglarna) وَالرُّوحُ (och “Anden”/Rūḥ) فِيهَا (i den) بِإِذْنِ (med tillåtelse) رَبِّهِم (av deras Herre) مِّن (med avseende på) كُلِّ (alla) أَمْرٍ (beslut/ärenden).
- Kommentar: Al-Rūḥ tolkas klassiskt oftast som Jibrīl; “kullī amr” kan betyda de beslut/uppdrag som rör det kommande året eller uppenbarelsens budskap.

5. سَلَامٌ هِيَ حَتَّىٰ مَطْلَعِ الْفَجْرِ
   - Translit: Salāmun hiya ḥattā maṭlaʿi al-fajr.
   - Ord-för-ord: سَلَامٌ (frid/säkerhet) هِيَ (är den) حَتَّىٰ (till dess) مَطْلَعِ (uppgången) الْفَجْرِ (gryningen).
   - Kommentar: Natten präglas av fred och trygghet fram tills gryningen; traditionellt kopplat till att Shayṭān är avstängd och himmelska gåvor delas ut.

Hadither om Laylat al-Qadr — viktiga rapporter och graderingar

Obs: Jag listar här de mest auktoritativa och vanligt citerade haditherna och deras klassiska graderingar enligt stora samlingar.

1. Hadith: ”Sök Laylat al-Qadr i de sista tio nätterna, i udda nätter.”
   - Källor och grad: Sahīh al-Bukhārī och Sahīh Muslim — detta är en autentisk (sahīh) hadith.
   - Kort kommentar: Praktisk vägledning som ligger till grund för ummahens sed att intensifiera dyrkan under sista tredjedelen av Ramadan.
2. Hadith: ”Den som står (i dyrkan) under Laylat al-Qadr i tro och hopp om belöning får sina tidigare synder förlåtna.”
   - Källor och grad: Rapport i Sahīh Muslim; även i andra samlingar med slutsatsen sahīh/hasan beroende på kedja.
   - Kommentar: Betonar intentionens (niyyah) centrala roll och nattens förlåtande nåd.
3. Hadith: Beskrivning av natten som mild och soluppgång utan starka strålar (anv. för identifiering).
   - Källor och grad: Förekommer i flera hadithsamlingar; vissa versioner varierar i kedjekvalitet, men den allmänna traditionen är accepterad i praxis som en indikator (mindre teologiskt bindande än de två första).
   - Kommentar: Används som praktisk igenkänning, men lärda varnar för att förlita sig strikt på detta tecken.
4. Hadith-berättelser om Koranens nedsändelse i himlen (umm al-kitāb) under Laylat al-Qadr, och därefter stegvis till Profeten.
   - Källor och grad: Att idén om himmelsk nedsändelse är text-baserad återfinns i klassisk exegetik och hadithsuppteckningar; tolkningens detaljer diskuteras och

presenteras i olika kedjor med varierande grad. Den teologiska läran om ’till jorden sändes i en natt men uppenbarelsen skedde gradvis’ är allmänt etablerad.

Uttalanden och sammanfattning av klassiska lärda (kärnidéer)

- Ibn Kathīr: Läser suran bokstavligt; betonar att den första nedsändelsen inträffade denna natt och att nattens belöning gör intensifierad dyrkan synnerligen lönsam.
- al-Qurṭubī: Behandlar juridiska och eskatologiska implikationer; lyfter fram att ”kullī amr” kan omfatta bestämmelser om människornas liv under året.
- Ibn Taymiyya: Understryker nattens verkliga möjlighet för förlåtelse och att troende bör vara angelägna varje år.
- Sjiitiska uttolkare (kort): Betonar ofta den andliga och ibland imamcentrerade dimensionen av ”bestämmelser”, men accepterar grundmeningen att natten är en kanal för himmelsk nåd.

Gemensam poäng: Laylat al-Qadr är både historiskt kopplad till Koranens första nedsändelse och årets periodiska möjlighet till extremt kraftfull andlig belöning.

Undervisningspaket — målgruppsspecifika material

1. För barn (6–12 år) — lektion (45 min)
    - Mål: Förstå att en särskild natt i Ramadan är mycket viktig och att små goda handlingar räknas.
    - Struktur:
        - 5 min: Kort berättelse (enkla ord) om att Koranen började komma ner en natt.
        - 10 min: Lyssna på och lära sig Sura al-Qadr (arabisk recitation) i små grupper.
        - 15 min: Kreativ aktivitet — rita en nattscen med änglarna som kommer med goda gåvor (symboliskt).
        - 10 min: Praktisk uppgift — lista tre små goda handlingar barnet kan göra under sista tio nätterna.
        - 5 min: Kort duʿā och uppmuntran.
    - Material: färgpennor, utskrift av suran på arabiska + svensk text, enkla instruktioner.
2. För ungdom/vuxna — workshop (90 min)
    - Mål: Fördjupad förståelse av teologi och praktik samt skapande av personlig plan för sista tio nätterna.
    - Struktur:

        - 15 min: Kort teoretisk genomgång (Suras text, huvudtolkningar).
        - 20 min: Hadith-gruppdiskussion (dela in i två grupper; en diskuterar hadithen om att söka natten, den andra hadithen om förlåtelse).
        - 30 min: Praktisk plan — varje deltagare skriver ett personligt schema för sista tio nätterna (böner, qiyam, läsning, volontärarbete).
        - 20 min: Delning och feedback; avslutande kollektiv duʿā.
    - Material: handouts med ord-för-ord-analys, checklistor, reflektionsfrågor.
3. För studiecirkel / akademisk grupp — seminarieserie (3 träffar à 90 min)
    - Träff 1: Textnära exeges — analys av arabiska uttryck som al-qadr, kulli amr, al-rūḥ; jämför Ibn Kathir och al-Qurtubi.
    - Träff 2: Hadithkritik — studera huvudhadither om Laylat al-Qadr, kedjor, graderingar; diskutera metod och praxis.
    - Träff 3: Teologi och etik — qadr (öde) i relation till mänsklig ansvarighet; praktiska implikationer för gudstjänstliv och samhälle.
    - Uppgifter: små presentationer, källkritisk jämförelse, skapa undervisningsmaterial för moskeskola.

Slutsats

Surah al-Qadr sammanför historisk verklighet (Koranens första nedsändelse), kosmisk betydelse (änglarnas nedstigande och gudomliga bestämmelser) och praktisk andlighet (möjlighet till förlåtelse och oerhörd belöning). Den kräver både reflektion över teologi (ödet, uppenbarelsen) och konkret handling (extra dyrkan under Ramadan).